

Příloha 6: Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Fakulta sportovních studií
Habilitační obor Kinantropologie

Uchazeč PhDr. Piotr Oleśniewicz, Ph.D.
Pracoviště prorektor Vysoké školy řízení, Wrocław, Polsko
Habilitační práce *School tourism as a form of participation in physical education*

Oponent doc. Mgr. Martin Zvonař, Ph.D.
Pracoviště Fakulta sportovních studií MU

Text posudku (rozsah dle zvážení oponenta)

Habilitant si v práci stanovil za cíl definovat hlavní role školní turistiky, prověřit úroveň připravenosti studentů tělesné výchovy k realizaci turistických aktivit a rovněž prověřit a generalizovat hlavní proudy názorového spektra týkající se oblasti přípravy pro provádění turistických aktivit ve školním vzdělávání.

Výsledky práce přináší systematický přehled hlavních funkcí školní turistiky, autor uvádí čtyři: vzdělávací, výchovnou, estetickou a rekreační – podporující zdraví. Důraz na vzájemnou propojenost jednotlivých funkcí a širší kontext koresponduje se základním paradigmatem kinantropologie, tedy výzkumem zákonitostí pohybu a pohybových projevů člověka, včetně vlivu pohybu na zdravotní stav člověka.

Výzkumná část zaměřená na prověření úrovně připravenosti studentů k realizaci turistických aktivit a zmapování názorů na přípravu pro organizování a provádění turistických aktivit je založená na dotazníkovém šetření a přináší řadu podnětných a vhodně zobecněných závěrů. Formulace dotazníků pro jednotlivá šetření je jasná a za závažná považují následující zjištění:

- vnímání perspektivy budoucího povolání studenty tělesné výchovy, kde více než 1/3 studentů vnímá povolání učitele jako dočasné, do doby, než si najdou lepší zaměstnání a 1/3 již při studiu ví, že nebude pracovat v učitelské profesi (str. 58)
- rostoucí zájem o školní turistiku ve vyšších ročnících studia tělesné výchovy (str. 126)
- nedostatečný objem výuky věnované přípravě učitelů na roli organizátorů školní turistiky (str. 109 – 110)

Na tomto místě by bylo přínosné uvést rovněž možná doporučení pro optimalizaci zjištěného stavu.

Z výsledků práce vyplývá, že školní turistika je vnímána velmi pozitivně, a to jak po stránce jejího vlivu na kvalitu života, tak i jako součást vzdělání učitele tělesné výchovy. Použití dotazníkového šetření realizované u studentů tělesné výchovy prokázalo úroveň jejich teoretické připravenosti, ovšem zde by stálo za zvážení prověřit rovněž fyzickou připravenost korespondující s nejčastějšími oblastmi školní turistiky.

Předložená habilitační práce je bez závažnějších gramatických chyb, má pouze některé formální nedostatky, např. na str. 60, kde autor opomenul přiložit legendu ke grafu č. 10. Práce je jasně strukturovaná, vypracována na 197 stranách, rozdělená do 5 kapitol.

První kapitola je věnována podstatě a struktuře turistiky. Přes výčet různých definic se autor dostává až k aktuálním trendům v oblasti turistiky včetně nastínění postavení školní turistiky v současném pojetí výchovně vzdělávacího procesu.

Druhá kapitola je zaměřena na roli turistiky ve vzdělávacích programech, kterou autor spatřuje zejména v relaxaci a poznávání, obecně pak hovoří o aktivním odpočinku. Dále zde autor analyzuje program tělesné výchovy aplikovaný na polských univerzitách a to jak obecně, tak z aspektu přípravy budoucích učitelů na roli iniciátora pohybových aktivit včetně turistiky.

Třetí kapitola informuje o použitých metodách výzkumu.

Čtvrtá a nejobsáhlejší kapitola přináší originální výsledky výzkumu. Autor nejprve zjišťoval obecné vnímání turistiky, preferované druhy turistiky a nejpodstatnější charakterové vlastnosti učitele tělesné výchovy coby organizátora školní a volnočasové turistiky. Dále se věnuje kvalitě přípravy a fyzické zdatnosti učitelů tělesné výchovy z aspektu přípravy na roli učitele školní turistiky a v kontextu středoškolské turistiky. Posledními tématy čtvrté kapitoly jsou školní turistika jako součást vzdělání učitelů tělesné výchovy a model učitele školní turistiky zaměřeného rovněž na organizaci volnočasových aktivit.

Celá výsledková část přináší velmi podrobný pohled na roli, strukturu i trendy ve vzdělávání pedagogů v oblasti školní turistiky na univerzitě ve Wroclawi. Potvrdily se předpoklady, že hlavním faktorem realizace školní turistiky je finanční náročnost. V kontrastu k tomu se jeví velmi podrobné až atomární charakteristiky povahových rysů a vlastností učitele školní turistiky jako marginální.

Závěrečný souhrn pak za podpory výzkumného šetření přináší pohled na možný vývoj turistiky. Vyzdvihuje nutnost formování postojů učitelů k aktivnímu zapojování turistiky nejen do školních programů, ale i v rámci realizace volnočasových aktivit. Souhlasím se závěry autora, které zařazují turistiku na jedno z předních míst nejen v rámci školního vzdělávání učitelů tělesné výchovy, ale i v rámci volnočasových aktivit. Velmi cenný je pohled na koncepci pedagogiky volného času, kam turistika bezesporu patří.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce:

1. Jaká je situace školní turistiky v celoevropském kontextu (zaměření, perspektivy, význam, vztah k tělesné výchově)?
2. Popište další nástroje pro získání empirických dat (kromě použití dotazníku), vzhledem k tématice výzkumu a výzkumnému souboru.
3. Jak vysvětlujete rostoucí zájem o školní turistiku ve vyšších ročnících studia?

Závěr

Habilitační práce PhDr. Piotra Oleśniewicze, Ph.D. „*School tourism as a form of participation in physical education*“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Kinantropologie.

V Brně dne 8. 10. 2012

doc. Mgr. Martin Zvonař, Ph.D.